

Enintään 6 tehtävään saa vastata. Tehtävät arvostellaan pistein 0–6, paitsi muita vaativimmat, +:lla merkityt jokeritehtävät, jotka arvostellaan pistein 0–9. Moniosaisissa, esimerkiksi a-, b- ja c-kohdan sisältävissä tehtävissä voidaan erikseen ilmoittaa eri alakohtien enimmäispistemäärät.

1. a) Anna esimerkkejä kuvailevista ja normatiivisista väitteistä sekä hahmottele niiden eroja.
b) Kuinka arvoarvostelmat kytkeytyvät tosiasiaväitteisiin?

2. Ihmisellä on moraalinen velvollisuus auttaa hädässä olevaa. Kuvitellaan seuraava tilanne:
 - Näen ihmisen putoavan kylmään veteen.
 - Uimataitoni ei ole hyvä.
 - Päätän yrittää pelastaa hukkuvan uimalla hänen avukseen.Arvioi ratkaisuni perusteluja eri näkökulmista.

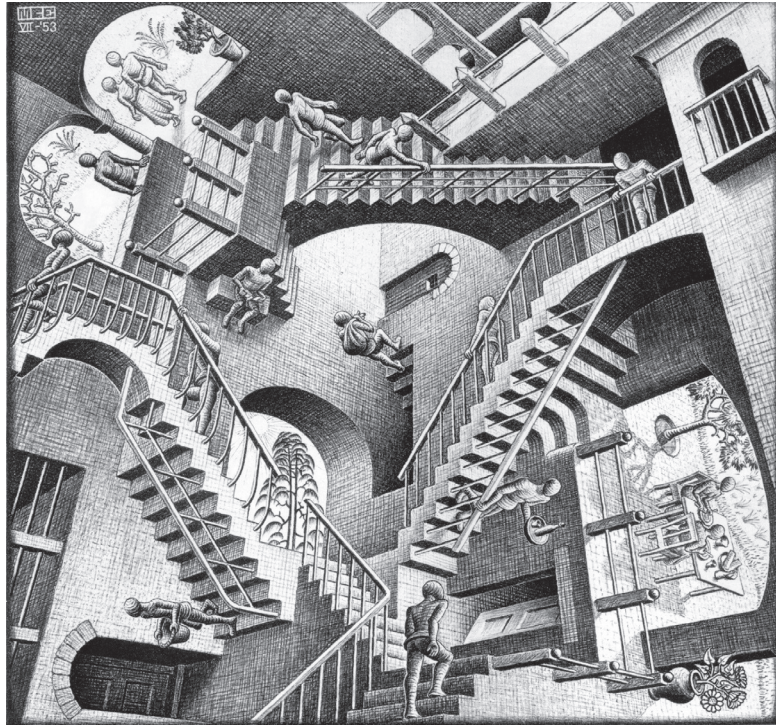
3. Oletetaan loton kaltainen peli, johon voi osallistua yhden euron panoksella. Voittona jaetaan yhdelle osallistujalle 6 miljoonaa euroa. Voittotodennäköisyys on yksi kahdestakymmenestä miljoonasta.
 - a) Onko peliin osallistuminen rationaalista?
 - b) Onko tällaisen pelin markkinointi eettisesti hyväksyttävää?

4. Poimi alla olevasta listasta viisi etiikan teoriaa ja kuvaile niitä etiikan teorioina.

auktoriteettiteoria	deontologia
utilitarismi	emotivismi
hedonismi	luonnonoikeusajattelu
intuitionismi	evolutionismi
relativismi	nihilismi

5. Tarkastele filosofisia teorioita ruumiin ja mielen suhteesta.

6. Erittele alla olevan Escherin teoksen suhdetta todellisuuteen ja todellisuuden havaitsemisen yleisiä periaatteita.

Maurits Cornelis Escher (1898–1972)

<<http://whenfallsthecoliseum.com/2013/05/18/relativity-escher/>>. Luettu 13.12.2013.

7. Erittele kausaalisuuden ja intentionaalisuuden suhdetta.
8. *Ennustaminen on vaikeaa, erityisesti tulevaisuuden*, tokaisi Niels Bohr, tanskalainen fyysikko. Yhteiskunnan kehitys on suurelta osin ennustamatonta.
- Miten yhteiskunnan kehitystä yritetään ennustaa?
 - Miksi kehitystä on vaikea ennustaa?
 - Mitä tapahtuisi, jos jonakin päivänä yhteiskunnan kehitys voitaisiin ennustaa?
- +9. Kultainen sääntö ja kategorinen imperatiivi soveltuvat joskus arjen eettisen päätöksenteon ohjeeksi, mutta eivät aina. Pohdi näiden sääntöjen soveltuvuuden rajoituksia ja anna esimerkkejä ongelmatilanteista.

- +10. Oheisessa kuvassa filosofi Platon (427–347 eaa.) osoittaa kädellään ylöspäin ja Aristoteles (384–322 eaa.) osoittaa eteenpäin. Vertaile näiden filosofien oppeja ja käsityksiä kolmella seuraavista alueista: etiikka, politiikka, metafysiikka, tietoteoria ja taide.

Raffaello: Ateenan koulu (1509–10), osa maalauksesta.